

Obsah

Úvodem ■ 11

Namlouvání a láska

Dětské lásky ■ 17

Hry na lásku a svatbu ■ 17

„Pacholčení“ a „dívčení“ ■ 22

Namlouvání a láska věku panenského a mládeneckého ■ 25

Chasa v projevech sebevědomého mládí ■ 25

Polarity v orientacích lásky ■ 34

Panenství a mládenectví v milostných vztazích ■ 37

„Zkoušky poctivého spaní“ – péče o ctnost a mravnost ■ 42

Panenství a mládenectví ve znacích a symbolech ■ 47

Zálety a dostaveníčka ■ 51

Svízele přespolečných lásek ■ 60

Staromládenectví a staropanenství – život v ústrcích ■ 67

Tělo jako milostná výzva ■ 72

Krása ztvárněná tradicí a přírodou ■ 72

Půvab dívčího zevnějšku v přitažlivosti pohlaví ■ 79

Lidová erotika v šifrách namlouvání a lásky ■ 87

Řeč lásky ■ 91

Obraznost slovní a písňové lyriky ■ 91

Milostná korespondence ■ 97

Dary lásky ■ 100

Čas příznivý láskám ■ 111

Máje – znamení lásky a soudržnosti ■ 111

- Velikonoční oslavy ■ 117
- Zakončení sklizně ■ 125
- České posvícení a moravské hody ■ 127
- Přástky ■ 128
- Vánoce, štěpánské a novoroční oslavy ■ 133
- Masopust v milostných hrátkách ■ 136
- Muziky ■ 139
- Poutě a jiné příležitosti ■ 143

- Magie ve službách touhy a lásky ■ 146**
- Tajemství prolínání světů ■ 146
- Kouzelná moc bylin a koření ■ 150
- Zvířecí komponenty v úkonech a praktikách ■ 157
- Čarování pomocí tělesných sekretů ■ 159
- Talismany a amulety ■ 161
- Prostředky k vyvolání nenávisti a pomsty ■ 161
- Přírodní živly v praktikách magie ■ 163
- Magická síla slov ■ 165
- Bohyně a zaříkávačky ve službách náklonnosti ■ 167
- Předvídání osudu – mezi magií a pověrou ■ 169

- Katolické nebe ve víře zamilovaných ■ 182**

Námluvy a svatba

Obraz svatby jako sociokulturního ztvárnění lásky

- Láska v proměnách věků ■ 191
- Projevy kontinuity ■ 193
- Prolínání hodnotových norem
a potřeb společenství a rodin ■ 198

Předsvatební čas ve znamení lásky a úcty k tradici

- Výběr partnerů v strategii rodinných zájmů a potřeb ■ 205**
- Nevěsta a ženich v tradiční perspektivě „dobrého života“ ■ 205
- Dilema lásky a majetku ■ 209
- V co věříš a odkud pocházíš... ■ 213

Námluvy v rituálním kontextu tradiční svatby ■ 218

Ohledy (*zpyty*) aneb ověřování rodinných poměrů a šancí ■ 218

Svatební smlouvy ■ 220

Věno – pojistka manželské lásky ■ 222

Výbava – projev rodinné odpovědnosti a lásky ■ 224

Námluvy jako rituální akt ■ 226

Církevní ohlášky – zveřejnění svatebních úmyslů ■ 232

„Posílá tě vobrázky, hda budeš mít vohlášky...“ ■ 232

Svatební obřadníci ■ 237

„Jsem družba zjednaný, k vám posel vyslaný...“ ■ 237

Síla slov, písní a úkonů v svatební režii družby ■ 241

Zvaní na svatbu ■ 248

Role „zváčů“ v lidové etiketě ■ 248

Obřadní proslovy – výraz úcty a sounáležitosti ■ 251

Svatební darování ■ 254

Dary nevěstě ■ 254

Solidarita a vzájemnost ■ 258

**Svatební oblečení – přínaležitost
ke stavu a znakům kulturní identity ■ 260**

Loučení s dívčí a mládeneckou svobodou ■ 271

Svatba – splétání pout manželské lásky

Ženich jede pro nevěstu ■ 277

Nevěsta v komůrce, ženich přede dveřmi... ■ 277

„My nevěstu máme, vám ji nevydáme...“ ■ 283

Odpros a rodičovské požehnání ■ 287

Církevní oddavky ■ 292

„Už mou milou do kostela vedou...“ ■ 292

Kostel jako prostor posvátného slibu a lidových zvyků ■ 300

„Už se navracíme z toho chrámu Páně...“ ■ 302

Zahrazování cesty v svatební obřadnosti ■ 308

Svatební hostina ■ 313

Svatební stoly jako stvrzení manželského svazku ■ 313

Hojnost a symbolika jídla ■ 320

Svatební veselí v průběhu stolování ■ 327

Svatební pečivo v lidové tradici ■ 335

Pečivo jako prostředek svatební komunikace ■ 335

„Nevěstinský“ koláč a stromek –
symbol ctnosti a pomíjející identity ■ 337

Čepení – obřadní proměna nevěsty ■ 344

„Za zelený věneček, daly jsme ti čepeček“ ■ 344

Ritualizace přechodu mezi vdané ženy ■ 356

Ukládání na lože ■ 362

Rozporné vnímání obřadního aktu ■ 362

Uvádění nevěsty jako svědectví
„konzumu“ manželství ■ 363

Cesta k novému domovu ■ 371

Převážení nevěstiny výbavy ■ 371

Obřadní příchod a přijetí nevěsty do nového domova ■ 379

Svatební a posvatební čas v slavení a zábavách ■ 387

Svatební tance a taneční hry ■ 387

Uvolněná erotika zábavných hrátek ■ 391

„Popravky“ – posvatební hostiny a zábavy ■ 396

Závěrem ■ 399

Výběr z literatury a pramenů ■ 403

Seznam vyobrazení ■ 411

Resumé ■ 416

Resümee ■ 418

Резюме ■ 420